

جایگاه دعا در دین یهود و اسلام

نویسنده:

فاطمه محب حیدری

www.ketab.ir

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: محب‌حیدری، فاطمه، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه دعا در دین یهود و اسلام/ نویسنده فاطمه محب‌حیدری
مشخصات نشر	: کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۱ ص، ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۷۲۴ - ۲ - ۱
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: دعا (اسلام)
موضوع	: Prayer - Islam
موضوع	: دعا (یهودیت)
موضوع	: Prayer -- Judaism
رده‌بندی کنگره	: BP266
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۶
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۶۶۶۱۶۱

جایگاه دعا در دین یهود و اسلام

عنوان: جایگاه دعا در دین یهود و اسلام

نویسنده: فاطمه محب‌حیدری

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیر تولید: امیر حیدری

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۷۲۴ - ۲ - ۱

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شناسه: ۱۴۱۷

۱۲۰۰۰۰

تومان

نوبت چاپ: اول بهار ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار.....
۷	مقدمه.....
	فصل اول: کلیات
۱۱	کلیات.....
۱۲	دین.....
۱۴	دین یهودیت.....
۱۸	دین اسلام.....
۲۲	دعا.....
۲۵	دعا در یهود.....
۲۷	شخصی بودن و نزدیک بودن خدا.....
۲۸	ارتباط پدر و فرزندی.....
۲۸	رابطه جزا و پاداش.....
۲۹	رابطه تخاطبی.....
۳۲	ارتباط رازواری.....
۳۳	دعا در اسلام.....
۳۳	رابطه خالق و مخلوق.....

۳۷	رابطه تقابلی
۳۹	رابطه جزا و پاداش
۴۱	رابطه تخاطبی
۴۴	رابطه رازواری

فصل دوم: دعا در دین یهود

۴۹	جایگاه دعا در دین یهود
۵۱	اهمیت دعا
۵۳	انواع دعا
۵۶	موارد دعا در عهد عتیق
۶۰	کارکرد دعا
۶۱	دعا و ارتباط آن با قضا و قدر
۶۲	شریعت و دعا
۶۳	آداب دعا
۶۸	آئین عبادی دعا
۷۶	زمان دعا
۷۹	مکان دعا
۸۳	زبان دعا
۸۵	علل استجابت و عدم استجابت دعا

فصل سوم: دعا در دین اسلام

۹۳	اهمیت دعا
۹۷	آداب دعا
۱۰۶	فلسفه دعا و نیایش
۱۱۱	شرایط دعا
۱۱۳	دعا و قضا و قدر
۱۱۴	تسلیم و اخلاص در دعا
۱۱۷	مکان دعا

۱۲۱	زمان دعا
۱۲۵	زبان دعا
۱۲۶	آداب و مقارنات حال نیایش
۱۲۸	شرایط و علل استجاب دعا
۱۳۳	علل و موانع استجاب دعا
۱۴۰	انواع دعا در اسلام
۱۴۰	طلب امرزش و مغفرت و رحمت الهی و کسب سعادت
۱۴۱	طلب روزی علم، ملک، فرزند، سلامت، صحت و فضیلت
۱۴۱	طلب بصیرت و محبت و قدم صدق
۱۴۲	طلب عذاب و هلاکت کفار و فاسقان
۱۴۳	پناه به پروردگار از شر شیطان و طلب یاری او در برابر وسوسه‌های شیطان
۱۴۴	طلب یاری و کمک در برابر مکنذین و ستمکاران
۱۴۴	طلب قبول و پذیرش خدمت عبد و بنده
۱۴۶	طلب مقام تسلیم و مقام رضا و ایمان و طلب شرح صدر و بردباری و شکیبایی
۱۴۶	طلب نعمتهای بهشتی و رهایی از عذاب جهنم
۱۴۷	شکر نعمتها و بر شمردن صفات الهی
۱۴۹	فهرست منابع

پیشگفتار

دعا از جمله مباحث اخلاقی است که در همه مقاطع تاریخی عصاره و اساس زندگی معنوی و روحانی و مظهر عجز و نیاز به درگاه عالم الوهیت است. دعا می‌تواند راهی باشد برای ورود به وادی سلوک و عرفان. لذا با توجه به فراوانی عرفان‌های کاذب و فرقه‌های انحرافی در جامعه‌ی کنونی می‌طلبید تا شناخت روشنی از دعا و نیایش ارائه گردد. بدین خاطر به بررسی و مقایسه‌ی دعا در دو دین توحیدی و ابراهیمی یهود به عنوان پایه‌ی ادیان ابراهیمی و دین اسلام به عنوان کامل‌ترین ادیان ابراهیمی دین پرداخته تا سیر و روند تکامل مفهوم دعا آشکار گردد. باشد که این شناخت عاملی برای جلوگیری از انحرافات باشد.

دعا به معنای هر گونه توجه و برقراری ارتباط با خدای متعال است. از نظر یهودیان دعا تنها یک استدعا نیست بلکه نوعی خود آگاهی و بیداری دل‌واندیشه است و چنان چه در مکان ثابت و با زبان عربی ادا شود، به اجابت نزدیک‌تر است.

اما دعا در دین مبین اسلام عبارت از سخن گفتن با مبدأ خیر و نیکی‌هاست، لذا می‌بایست در سخن گفتن با معبود، آداب خاصی را رعایت نمود و با حضور قلب به نیایش پرداخت. از نظر دین اسلام عواملی چون مکان و زمان و زبان و... در تسریع استجاب دعا مؤثر هستند که با بررسی این عوامل به نقاط اشتراک و افتراق در خصوص مسأله دعا نسبت به دین اسلام و یهود پی می‌بریم.

مقدمه

دعا یکی از مباحث بحث برانگیز است، که می‌توان از آن به عنوان سرمنشأ بسیاری از نظریه‌های دستگاه‌های کلامی در هر دینی یاد کرد. در واقع دعا یعنی هر گونه توجه انسان به خدا که اساس و بنیان زندگی معنوی انسان است و در همه مقاطع تاریخ به چشم می‌خورد. دعا که یکی از شاخه‌های مباحث اخلاقی است این توان را دارد که انسان را به سرمنشأ کمال و قرب الی الله برساند. و از آن جا که برای رسیدن به کمال و قرب الی الله باید به سراغ ریاضت، عبادت و دعا رفت لذا با توجه به فراوانی عرفان‌های نوظهور و انحرافی در سطح جامعه کنونی می‌طلبید تا شناخت روشنی از دعا و نیایش حاصل شود و با توجه به این که ادیان موجود توجه خاصی به دعا دارند و از میان همه آن‌ها در دو دین یهود و اسلام دعا جایگاه ویژه‌ای دارد. از آن جا که قوم یهود خود را برترین قوم و خدا را بزرگ به خود می‌دانند، مدعی هستند هر وقت بخواهند می‌توانند دعا کنند، لذا نظرات متفاوتی با اسلام در مورد دعا دارند.

از همین رو این کتاب حاضر مطالبی را جهت تطبیق نظرات موجود در خصوص دعا در دین یهود و اسلام ارائه می‌نماید، تا نقاط اشتراک و افتراق را آشکار سازد.

مجموعه حاضر متشکل از سه فصل می‌باشد: فصل اول که مفهوم شناسی واژگان کلیدی و ارتباط انسان و خدا در دین یهود و اسلام است شامل: تعریف دین، آشنایی با دین یهود و اسلام و تعریف دعا، شخصی بودن خدا، ارتباط پدر و فرزندی، رابطه جزا و پاداش، رابطه تخاطبی و ارتباط رازوار می‌باشد. اما با توجه به مفهوم دعا این امر نمایان می‌گردد که دعا حاصل رابطه تخاطبی انسان با خداست، چرا که تا معتقد به برقراری ارتباط دو سویه (دیالوگ) نباشیم و خدا را مخاطب قرار ندهیم، دعایی شکل نمی‌گیرد.

در فصل دوم به تبیین جایگاه دعا در دین یهود پرداخته شده که مباحثی چون اهمیت دعا، انواع دعا، زبان و زمان و مکان دعا، رابطه دعا و قضا و قدر و عوامل استجابات و عدم استجابات دعا را در بر می‌گیرد و بیان خواهد شد که یهودیان دعا را با رعایت شرایط و آدابی خاص در زمان‌های ویژه‌ای از روز و مکان‌های مخصوصی به جای می‌آورند و بر این باورند که قضا و قدر برای انسان ثابت است و دعا هیچ تأثیری بر آن ندارد و عواملی چند راموثر بر استجابات یا عدم استجابات دعاهایشان می‌دانند.

در فصل سوم به تبیین جایگاه دعا در دین اسلام پرداخته شده و در آن از مباحثی چون اهمیت دعا، انواع دعا، زبان و زمان و مکان دعا، رابطه قضا و قدر با دعا و عوامل استجاب و عدم استجاب دعا، بحث می‌گردد. در دین مبین اسلام آنچه از کتاب الله مجید و احادیث معصومین (علیهم‌السلام) بر می‌آید، در دعا کردن آداب و شرایطی خاص را باید رعایت نمود و دیگر این که دعا محدود به مکان و زمان خاصی نمی‌شود هر چند که برخی از مکان‌ها و زمان‌ها جهت استجاب دعا افضل هستند و البته برخی عوامل در عدم استجاب دعا و برخی دیگر همچون واسطه قرار دادن معصومین (علیهم‌السلام) در استجاب دعا مؤثر هستند. همچنین مطابقه و مقایسه‌ی آموزه‌های دین اسلام و یهود در خصوص دعا نام دارد مباحثی نظیر بررسی تطبیقی آداب دعا، بررسی زمان و مکان و زبان دعا، مطابقه‌ی رابطه‌ی دعا با قضا و قدر و مقایسه‌ی علل استجاب و عدم استجاب دعا در دو دین یهود و اسلام، مطرح می‌گردد و به صورت اجمالی برخی از عقایدی را که هر دو دین مشترکاً قبول دارند و همچنین برخی از عقاید متفاوتشان بیان می‌گردد.